

Dodaars

Vogel van het Jaar 2007

Aart van der Spoel

Na het succesvolle project Vogel van het Jaar in 2006, met de Bonte Vliegenvanger in de hoofdrol, is nu de Dodaars aan de beurt. Na oproepen in de Grauwe Gors en op het forum van de Avifauna-site is naar voren gekomen dat veel mensen wel wat voelden voor de keuze van deze kleine fuut.

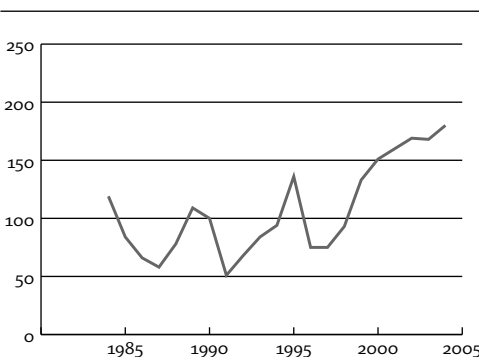
Even in het kort over de Dodaars in de provincie Groningen:

Broedvogels

De Dodaars is in Groningen altijd een schaarse broedvogel geweest. In het standaardwerk Vogels van Groningen (Boekema et al 1983) en in de Vogelatlas van Groningen (van den Brink et al 1992) worden zo rond de twintig broedparen opgegeven. Uit gegevens van de Atlas van de Nederlandse Broedvogels blijkt dat er minimaal 35 paar in Groningen broeden (Vergeer 2002). Uit deze atlas blijkt ook dat, vergeleken met oude gegevens, er nogal wat verplaatsingen geweest zijn. Broedde de Dodaars vroeger

vooral in het oosten en zuidoosten van de provincie, tegenwoordig broedt de soort meer verspreid met in het noorden twee belangrijke nieuwe broedplaatsen: het Lauwersmeer en het Eemshavengebied. Zelfs in de stad Groningen komt de soort tot broeden!

Uit figuur 1 blijkt dat de Dodaars de laatste tien jaar in Nederland in de lift zit. Ook in Groningen is dat het geval, maar in hoeverre precies is onbekend. In alle genoemde bronnen staat dat de Dodaars nogal eens over het hoofd gezien wordt. Hij broedt onopvallend en soms opvallend laat (tot in augustus). Zelfs in hele kleine plassen kan de Dodaars een territorium hebben. Het

Figuur 1. De trend uit indexcijfers van het aantal broedparen in Nederland. (1990 = 100)
© Netwerk Ecologische Monitoring SOVON-CBS

lijkt ons een leuke uitdaging dit eens uit te zoeken.

Doortrekkers en wintergasten

Wat voor broedvogels geldt, geldt ook voor doortrekkers en wintergasten. De soort is onopvallend en bij tellingen wordt de Dodaars sterk onderteld. Bovendien lijkt hij tegenwoordig meer verspreid door te trekken dan vroeger. Op 29 oktober 1988 werden bijvoorbeeld maar liefst 140 exemplaren geteld in het Lauwersmeer. Vogels van Groningen en de Vogelatlas van Groningen geven voor het najaar en de wintermaanden aantallen op tot 500 exemplaren in de hele provincie. De midwintertellingen van de laatste jaren geven slechts zo'n 30-40 exemplaren voor de hele provincie op. Of die hoge aantallen van vroeger met grondig onderzoek nog geteld zullen worden is de vraag, maar een aantal van 40 exemplaren moet toch te overtreffen zijn.

Hoe gaan we verder te werk?

Alle waarnemingen van Dodaarsen moeten zo spoedig mogelijk worden doorgegeven. Ze worden dan per maand verwerkt en vervolgens weergegeven op de Avifauna-site. Het zou leuk zijn bijzonderheden te vermelden, zoals de grootste groep, gedrag, voedsel en van broedende vogels gegevens die de

mate van broedzekerheid aangegeven, zoals roep, afleidingsgedrag, een pas gebruikt nest of gevonden eischalen en transport van nestmateriaal. Maar pas op! Er mag nooit naar nesten worden gezocht en er mogen nooit vogels worden verstoord!

Waarnemingen kunnen doorgeven via email naar vogelvanhetjaar@avifaunagroningen.nl of per post naar 'Vogel van het Jaar' p/a Van Deyssellaan 1, 9721 WS Groningen. Informatie over het project is te verkrijgen via hetzelfde e-mailadres of tel. 050-5266521.

Literatuur

- Boekema, E. J., P. Glas en J.B. Hulscher 1983. *De vogels van de provincie Groningen.*
- van den Brink, H., J. Furda, J. van Klinken & K. van Scharenburg 1992. *Vogelatlas van Groningen. Groningen.*
- Vergeer, J-W. 2002. Dodaars Tachybaptus ruficollis. pp 60-61 in: SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. *Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Leiden.*

Namens de Werkgroep Vogel van het Jaar, Aart van der Spoel

Dodaars – Eemshaven – 3 februari 2007

FOTO: MARNIX JONKER

